

bør ikke blot tage Hensyn til eget Bedste, men ogsaa til Andres Bedste. Saa er det først og fremmest vort eget Bedste vi skulle tage Hensyn til, men dog ikke derfor oversee Andres. Men det er aabenbart, at dette ikke er Meningen, thi det siges derefter i Paragraphen, at det fornemmelig er Grundeierens Fordeel og Bequemmelighed, man skal tage Hensyn til, og i Motiverne siges det udtrykkeligt, at der skal tages mere Hensyn til vedkommende Grundeierens Løst, end til Boligens bequemme Beliggenhed. Jeg kan ikke indsee, at det er godt, at deri Loven findes sige ubestemte Udtryk, og jeg troer ogsaa, at det i sig selv er urigtigt, at de staae der; thi det kunde da let tænkes, at man vilde bygge disse Huse paa aldeles affides liggende Steder, paa Hedenovre i Jylland, eller nede ved Stranden, sjernt fra alle menneffelige Boliger.

Dersom man nu bygger et saadant Hus paa et saadant Sted, som jeg har antydet, og anviser en næringsdrevende Borger Bopæl der, da er det umuligt for ham at ernære sig, og Lovens Hensigt vil ikke opnaaes, og dersom man viser en Fattig derhen, saa forekommer det mig at være grusomt handlet. Det er nemlig en uheldig Bestemmelse i vor Fattigløvgivning, at det femaarige Ophold forskaffer Forsørgelsesret i en Commune. Det er mange Gange uopvendigt for Sogneforstanderskabet, — men det er en slem Nødvendighed, — at det måa saa at sige ligge i Krig med disse Folk, som nedsatte sig i Communen og som saaledes senere kunne blive forsørgelsesberettigede der. Gjøre de det ikke, saa vil Beboernes almindelige Uvillie vende sig imod dem. Saa længe denne Lov ikke er hævet, måa jeg meget ønske, at denne Paragraph kunde modtage en saadan Forandring, at det blev udtrykt, at disse Huse dog ikke byggedes paa saadanne afsidesliggende Steder eller sjernt fra Byerne. Det er nemlig noget meget Sørgeligt, naar nu den unge Arbeidsmand tager sig en Hustru og han nedsetter sig i en Commune, at da, som vi vide Allesammen, Sogneforstanderskabets Blik vender sig til ham med Mistanke, og vaager over ham til den Tid kommer, da han er nær ved at erhverve sig Forsørgelsesret der. Da begynder man paa dette Fordrivelsesystem; man

søger at faae ham ud af Communen, og jeg spørger dem, mine Herrer! hvad skal nu saadan en Mand tænke om det Samfund, af hvilket han er Medlem, hvad skal han tænke om det Samfund, hvis høieste Opgave det dog er, at forhjelpe enhver Borger til at leve saa lykkeligt som muligt, naar det hindrer ham i den frie Virksomhed for at ernære sig paa en lovlig Maade. Dette har en demoraliserende Indflydelse, ikke alene paa de Besiddelsesløse og Fattige, hvis Sind fyldes med Misnoie, men ogsaa paa mange Communer's Forstandere: ja, — jeg siger det udtrykkeligt, — det virker mange Gange demoraliserende paa den Mand, hvis Lod det er at prædike Moral i den Menighed, hvis Præst han er.

Ordføreren: Det ærede Medlem, der talte sidst, har intet Amendement stillet.

Solberg: Jeg troede, at der kunne stilles Amendementer endnu.

Formanden: Der kunne ogsaa stilles Amendementer endnu, men først til tredie Behandling. Jeg troede ikke, at jeg behøvede, at gjøre den ærede Landstingsmand opmærksom derpaa, men det har vel heller ikke været hans Mening, at det kunde skee ved denne Behandling.

Solberg: Nei, paa ingen Maade.

S. Pedersen: Jeg skulde ikke denne Gang have begjært Ordet, dersom jeg ikke havde haft en særegen Anledning dertil. Jeg troer nemlig, at den sidste ærede Taler gif vel vidt, idet han talte om, at der skeer Uret imod de Personer, som skulle boe i disse Huse, naar de skulle vises ud paa en Plads ude paa Marken, og idet han vilde, at de skulle have Byggeplads til et Hus tæt ved Byen eller i Byen. Det er meget retfærdigt og billigt, at der sørges for disse Mennesker paa bedste Maade; men ligesaa vel, som man skal sørge for dem, skal man, synes det mig, tage Hensyn til det almindelige Vel. Der gives Byer, hvor der kunne være 12, 13 eller 14 Gaarde. Saaledes er der f. Ex. i den By, hvorfra jeg er, 14 Gaarde; men i samme By er der 24 Huse, og desuden opholder der sig 13 Indsiddere. Det lader altsaa ikke til, at der der har været stort Menneffelagerie; og jeg troer saaledes vel, at Sogneforstanderskabet i den Egne kan sige sig fri derfor. Men naar nu det